

UNIUNEA NAȚIONALĂ A BAROURILOR DIN ROMÂNIA

THE NATIONAL ASSOCIATION OF THE ROMANIAN BARS

L'UNION NATIONALE DES BARREAUX DE ROUMANIE

Nr. 4-AUT-2026/23.02.2026

Către: **Ministerul Justiției**

În atenția: **Domnului Ministru al Justiției Radu MARINESCU**

Obiect: Propuneri structurale pentru degrevarea instanțelor în materie nepenală, cu menținerea garanțiilor procesuale și consolidarea rolului avocatului

UNBR apreciază că degrevarea instanțelor reprezintă o necesitate reală a sistemului judiciar, însă modul în care este concepută această reformă determină dacă ea va produce eficiență durabilă sau doar o redistribuire artificială a presiunii asupra justițiabililor. În niciun caz, eficiența nu va putea fi obținută prin diminuarea garanțiilor juridice de care beneficiază cetățenii.

În acest context, Uniunea Națională a Barourilor din România formulează un set de propuneri structurale, întemeiate pe experiența practică a profesiei și pe modele europene, care urmăresc reducerea reală a volumului proceselor prin prevenție juridică, menținerea garanțiilor procesuale și consolidarea rolului avocatului ca garant al legalității.

Simplificarea procedurală nu poate însemna reducerea drepturilor. Înlocuirea analizei juridice de fond cu verificări formale sau transferul competențelor către structuri administrative, fără garanții echivalente, nu rezolvă conflictele, ci le amână sau le amplifică. Practica demonstrează că această abordare conduce la contestații, suspendări și litigii succesive, generând în final un volum mai mare de cauze.

Degrevarea nu poate însemna reducerea protecției juridice prin avocat. Administrativizarea fără control juridic efectiv creează riscuri sistemice. O parte dintre propunerile analizate la nivel instituțional vizează transferul unor proceduri din sfera jurisdicțională către autorități administrative sau alte entități.

Transferul atribuțiilor către administrație, fără menținerea unui control juridic substanțial, afectează drepturile fundamentale și încrederea în justiție. Funcționarul public nu beneficiază de independența judecătorului și nu acționează într-un cadru contradictoriu complet, intervenția sa limitându-se adesea la verificări formale.

UNIUNEA NAȚIONALĂ A BAROURILOR DIN ROMÂNIA

THE NATIONAL ASSOCIATION OF THE ROMANIAN BARS

L'UNION NATIONALE DES BARREAUX DE ROUMANIE

În instanță, judecătorul exercită un rol activ esențial – clarifică situația de fapt și de drept, pune în discuție probele, echilibrează pozițiile părților și asigură aflarea adevărului. Acest rol nu există în procedura administrativă.

Ori de câte ori o procedură este scoasă din sfera instanței, protecția persoanei trebuie asigurată prin **asistență juridică independentă**. Prezența avocatului garantează consiliere reală, echilibru între părți, prevenirea erorilor și filtrarea situațiilor litigioase. Absența acestei intervenții nu simplifică justiția, ci transferă riscurile și costurile asupra cetățeanului și, ulterior, asupra instanțelor.

Problemele de eficiență sunt în primul rând structurale.

Dificultățile sistemului judiciar nu derivă în principal din existența cauzelor necontencioase, ci din disfuncționalități interne:

- durata excesivă a redactării motivărilor;
- amânările repetate de pronunțare;
- management procedural deficitar;
- distribuția inegală a sarcinilor între instanțe;
- lipsa unui aparat de lucru adecvat pentru judecători;
- menținerea unor activități administrative în sarcina instanțelor.

Externalizarea unor competențe nu rezolvă aceste cauze. Degrevarea reală presupune reforme organizaționale, redistribuirea rațională a competenței materiale, specializarea completurilor, profesionalizarea aparatului de suport și investiții adecvate în resurse umane și infrastructură.

Prevenția – cheia unei degrevări sustenabile

Reforma reală a justiției începe înainte de proces. Experiența europeană confirmă că eficiența sistemului judiciar se obține prin profesionalizarea intervenției juridice preventive:

- consultanță specializată;
- negociere și conciliere asistată;
- administrarea probelor prin avocați;
- certificarea legalității actelor;
- audit juridic preventiv;
- mecanisme extrajudiciare asistate juridic.

Avocatul nu reprezintă un cost suplimentar, ci un factor de prevenire a litigiilor și de creștere a calității actului de justiție. Mutarea protecției juridice în faza preventivă reduce litigiozitatea reală, nu doar statistică.

În situațiile în care legiuitorul optează pentru soluții extrajudiciare sau administrative (divorț prin acord, proceduri societare, măsuri patrimoniale, tutela, proceduri colective), protecția juridică nu poate fi eliminată. Asistența sau reprezentarea prin avocat trebuie să constituie garanție obligatorie în procedurile cu impact major asupra drepturilor persoanei.

Palatul de Justiție, București, Sector 5, Splaiul Independenței nr. 5, Cod poștal 050091

Tel: (+4) 021/316-0739; 316-0740; 313-4875; Fax: (+4) 021/313-4880;

E-mail: unbr@unbr.ro; Website: www.unbr.ro

UNIUNEA NAȚIONALĂ A BAROURILOR DIN ROMÂNIA

THE NATIONAL ASSOCIATION OF THE ROMANIAN BARS

L'UNION NATIONALE DES BARREAUX DE ROUMANIE

Tendențele europene arată că eficiența se obține prin integrarea avocatului în mecanismele de prevenție și organizare a procesului, respectiv: administrarea probelor prin avocați, negociere asistată cu efect executoriu, certificare juridică preventivă, acte sub semnătură privată contrasemnate de avocat, fiducie/escrow administrate de avocați, mecanisme de conciliere asistată și altele.

În concluzie:

Eficiența nu se obține prin diminuarea garanțiilor. Reducerea protecției juridice nu scade volumul de cauze, ci generează contestații și litigii suplimentare, mutând presiunea în etape ulterioare.

Administrativizarea fără control juridic real creează riscuri. Verificarea formală realizată de administrație nu poate înlocui controlul jurisdicțional de fond și nu oferă garanții echivalente pentru drepturile cetățeanului.

Problemele sunt în primul rând structurale, nu procedurale. Blocajele țin de organizare, resurse și management, nu de existența procedurilor necontencioase; externalizarea competențelor nu rezolvă aceste deficiențe.

Procedurile extrajudiciare trebuie asistate juridic. Ori de câte ori instanța este exclusă, protecția efectivă poate fi asigurată doar prin consiliere și asistență juridică independentă.

Reforma trebuie să consolideze rolul avocatului. Prevenția, negocierea asistată și intervenția juridică timpurie reduc conflictele și degrevează instanțele mai eficient decât orice limitare administrativă. Consolidarea rolului avocatului nu înseamnă extinderea formală a competențelor, ci asumarea unei funcții structurale în prevenirea conflictelor.

În Anexele I și II ale prezentei adrese sunt cuprinse observațiile și propunerile formulate de barouri și avocați, precum și elemente de drept comparat.

UNBR rămâne disponibilă pentru dialog instituțional și participarea la grupuri de lucru tehnice, în vederea identificării unor soluții legislative echilibrate și compatibile cu standardele constituționale și europene ale dreptului la un proces echitabil.

Cu deosebită considerație,

Președintele Uniunii Naționale a Barourilor din România
av. Traian Briciu

